

Debat fra Landsudvalget for Svin's Årsmøde den 23. Oktober 2001.

Hans Peter Steffensen

Så har vi fået to faglige beretninger, og der er lejlighed til debat. Det er frit for alle at komme herop.

Per Bach Laursen, formanden for Landsforeningen

Først vil jeg godt sige tak til Lindhart for en god beretning, og tak for det samarbejde vi har været med til i årets løb.

Jeg synes det var en meget fyldestgørende beretning, og du havde fat i mange af de ting som rører sig i tiden, også politisk. Men din planche omkring smittebeskyttelse på lang sigt – som også var meget fyldestgørende – manglede en ting. Det er at vi stadig har nogle levendedyrsmarkeder i Danmark, og dem er vi i hvert fald nogen i svine sektoren, som synes vi godt kunne undvære.

Jeg har ved tidligere lejligheder sagt, at vi rent faktisk har et af verdens bedste systemer med hensyn til smittebeskyttelse, vi har nogle gode regler for omsætning af smågrise – og de fungerer. Men lige netop omkring markeder, mener jeg, vi har et meget, meget svagt led.

I havde lidt omkring separering af gylle, og hele miljøproblematikken. Det er glædeligt at se, at I har fået øjnene op for den del af det, der hedder separering.

Jeg synes også godt, at vi kunne tage at gøre den side af sagen færdig, og så få en anden form på godkendelse af staldanlæg. I dag er vi godkendt på et vist antal dyreenheder – det har vist sig at være lidt upraktisk. Lad os få godkendt vores staldanlæg på m², og lad os få defineret vores staldanlæg til, hvad de skal bruges til.

På den måde vil vi have mulighed for at undgå de situationer, hvor vi kommer til at overproducere i vores anlæg. Vi må jo sige, at det er lidt af Landsudvalgets skyld at vi gør det, fordi at I er med til at øge vores effektivitet år for år, men det skal I i øvrigt have tak for.

Vi er også meget enige omkring det med de 200 kr. i timen til svineproducenter. Det er jo ikke en særlig høj løn i det job. Så derfor tror jeg også, at vi kan være enige om, at når Claudi kommer med en prognose der hedder omkostningsdækning for 2002, så kunne det måske godt være, at han skulle være lidt mere ambitiøs. Så gå hjem og gøre det stykke arbejde om, og komme med noget andet på et senere tidspunkt, evt. på delegeretmøde på slagterierne her til næste år.

Halvor Riisager

Tak for nogle gode beretninger. Sådant et år som i år er det jo en fornøjelse at komme til årsmøde.

Man må jo sige, at der ligger meget intelligens i dansk svineproduktion, når man er i stand til at afvikle en kongres som den her.

Men ikke kun her – også ude i systemet ligger der meget intelligens. I hvert fald er jeg meget imponeret over, at vi har mennesker der er så dygtige, at de er i stand til at komme igennem det regnestykke, der fører frem til prisen for en portion sæd, når vi bestiller ved Hatting.

Jeg er blevet fortalt om, hvordan det gøres, og jeg må sige at jeg er dybt imponeret over, at det i det hele taget kan lade sig gøre.

Men ikke nok med det. Så bliver jeg endnu mere "imponeret", når jeg så også får at vide, at med den bedste sæd – altså det der skal bruges til fremavl – er det er sådan, at opformerings besætninger får lov til at vælge før dem der laver deres egen kernebesætning.

Men belønningen for at de så vælger først er så, at de får generne til ca. halv pris af det, som de landmænd der har deres egen kernebesætning skal betale.

Det kan så være en af årsagerne til, at Orla Grøn kan stå her og sige, at det koster det samme at have sin egen kernebesætning, som det gør at indkøbe avlsdyrene.

Bureaukraterne kan lære utroligt meget, af den måde vi svineproducenter gebærder os på, og jeg synes måske nok at alt den her intelligens måske kunne bruges bedre på andre områder. Så kunne man gå over til markedsøkonomi, og så kunne man afholde en licitation – man ved jo sådan nogenlunde hvor meget sæd man skal bruge – og så kunne man sige til avlerne: hvad skal denne her sæd koste? Så kan avlerne komme med et bud, og dem der så byder lavest de får så lov til at sælge, og dem der byder højest får ikke noget solgt. Med mindre at landmændene absolut skal have fra en der hedder noget bestemt, og derfor ønsker at købe fra ham, det er den fri prisme mekanisme imellem landmanden og avleren. Så kommer landmanden til at betale præcis den pris, som han vil betale, ellers kan han gå over til at bruge sin egen orme derhjemme, og avleren får den pris han vil have, ud fra de omkostninger han har. Hvis ikke han får den, er han jo ikke dygtig nok i et system med fri markedsøkonomi.

Vi skal bruge et bestemt antal portioner sæd, og så byder vi ind på samme måde, som man byder ind på en mælkekvote, og så får man så en eller anden pris, og alle dem der har budt under den pris, de får så den faste pris.

Hvis man gør det, så kan man jo så vælge imellem to metoder. Jeg synes bedst om den metode, at den enkelte avler siger hvad han vil have for sæden, og så kan landmanden vælge. Jeg vil så sige, I skal tage fra den billige ende af med samme indeks, men der kan jo være andre landmand der siger, at man skal tage fra den dyre ende af, det kan der jo være mange årsager til.

Og så det der med, at landmændene skal betale mere for gener til egne kernebesætninger end dem der har til opformeringsbesætninger – det synes jeg godt nok at man skal holde op med. Jeg ved godt, at der i systemet er en masse overførselsindkomster, men det synes jeg at man skal holde op med. Det var bare sådan at hib for mere markedsøkonomi på vores KS-stationer.

Lindhart B. Nielsen

Først til Per Bach omkring levedyrsmarkeder. Vi har diskuteret mange ting, f.eks. vognmanden ude i staldene, dyrskuer og andre ting. Rene biler fra foderstofferne der kommer på gården osv. Der er utrolig mange indspark til at få risikoen minimeret på svinebedriften, og vi har besluttet i Landbrugsraadets Veterinærudvalg, at nu prøver vi at lave en liste over prioriteringen af områder vi skal i gang med, og så tager vi fat i det – og et af dem det er levedyrsmarkederne – helt klart Per.

Så nævnte du det der med produktionen af grise der kan blive lidt for høj. Derfor er det også utrolig vigtigt at få det system sat i værk, hvor det er sådan, at vi bliver målt på miljøbelastningen. Så er det jo også sådan at når man bliver mere effektiv, så stiger miljøbelastningen jo ikke, det er kun antallet af grise der stiger, så derfor ser vi frem til at få lovteksten tilpasset de pæne udtalelser vi har set i pressen her i den senere tid, og så løser vi jo sådan set flere problemer i et hug.

Til dig Halvor, så er det jo sådan, at prisen på KS-sæd i Danmark er utrolig lav i forhold til vores konkurrenter. For at forklare, hvorfor vi har det du kaldet et indiviklet system, så er det fordi vi opfatter jo avlen som en del af en produktudvikling og ikke som en handelsvare. Derfor har vi nogle aftaler med avlerne, som skal lave et vist arbejde, og det får de så en pris for. Den pris synes jeg faktisk ikke er mere end rimelig, det bliver forhandlet en gang om året, og derfor har vi også – fordi vi laver et samlet system – en lav pris totalt set.

Du så siger, at dem der har opformering får sæden til en anden pris, end dem der laver kernestyling. Det er noget vi har gået meget op i Landsudvalget, og producenter der selv laver avlsdyrene erigestillet med opformeringsbesætningerne. Hvis du kigger på total provenuet, der går tilbage til genetik fremstillingen i avlsdelen, så er afkastet faktisk nøjagtigt ens uanset om du laver avlen derhjemme, eller du køber opformeringsdyr.

Avlerne får det samme provenue hjem, og det har været utrolig vigtigt for Landsudvalget.

På samme vis er det vigtigt for Landsudvalget, at når man køber renracesæd, at så har man også som producent mulighed for at få adgang til det gode sæd, på lige vilkår med opformering. Jeg mener faktisk at det er en utrolig god balance. Det kan se utroligt indiviklet ud, og det er også nogle svære opgørelsesmetoder, man ser det som en produktudvikling frem for en handelsvare – det mener jeg faktisk det er.

Skjold Wissing

Jeg vil godt præsentere mig selv. Jeg er formand for Hatting KS, og jeg synes at Lindhart har svaret ganske glimrende på Halvor Riisagers indlæg. Jeg vil kun yderligere understrege, som Lindhart sagde, at vi i Danmark har nogen usædvanlige billige sædpriser, og det kunne jeg jo nok stå at gøre et langt nummer ud af – men jeg vil sige, at prisen på sæd og kvaliteten på sæd skyldes et formidabelt avisarbejde. Et avisarbejde som kun er på det niveau, fordi vi har gjort det som vi har. Alle ved, at vi har en neben geschäft i Hatting KS, og vi har altid synes fra Hatting, at den gevinst der måtte ligge i det, den skal komme én gruppe til gode og det er produktion landmændene, og derfor trækker vi den fra produktionssæden. Men alt i alt vil jeg sige, at jeg synes vi selvfølgelig hele tiden skal se på, om balancen mellem opformering og kernestyling den er rigtig, men hver eneste gang vi laver – som Lindhart siger – en undersøgelse, så er balancen ganske rimelig.

Preben Hansen: Lindhart, du var inde på forskellige kampagner angående nedsættelse af lugt, grøn søndag mv. Det er alt sammen rigtig gode tiltag, men jeg synes somme tider at vi som almindelige svineproducenter mangler nogle hjælpemidler, når vi har besøg på vores bedrift. Det er uanset om det er børn eller voksne, så kunne jeg godt tænke mig, at vi havde lidt at kunne præsentere for dem. Jeg har gået lidt og tænkt på, om man kunne lave en folder med nogle generelle oplysninger på, ikke noget med lang tekst, men vi har set her på nogle af de plancher der er her, nogle sjove tegninger, selv der med meget kort tekst meget nemt kunne fortælle lidt om landbrug. Der kunne være plads i folderen til, at man kunne skrive nogen ting ind i hvor om egen bedrift, sådan at dem man har haft på besøg går hjem med noget, og at de ved hvor de har været, og de har nogle konkrete oplysninger.

Dan Belusa, Greenpeace

Jeg vil også sige tak for et godt møde og en god beretning. Jeg glæder mig til mange af de gode tiltag der er sket. Jeg hæfter mig selvfølgelig ved de ting, som vi kan være lidt kede af, og det er at der blev sagt fra talerstolen, at GMO er her for at blive, altså GMO i foderet. Det synes Greenpeace er ærgerligt, men også mange andre også. Vi så også at sojaandelen i foderet vil mindskes, og det er jo der at det genmanipulerede materiale kommer ind i foderet. En anden ting der blev sagt fra talerstolen er, at det nu gælder om at befæste Dansk svinekøds gode ry, og det kunne vi netop gøre ved at gå GMO-fri, altså netop ved at bruge GMO-fri som et kvalitetsparameter, det er jo det der ligesom ligger i vores markedsandel og højere priser. Netop når det bliver sagt sådan næsten dramatisk, at GMO er her for at blive, så er prisforskellen ikke så fantastisk stor, og idéen er jo netop at det ikke er producenten der skal betale for det. Producenten skal kompenseres, supermarkederne skal så tage prisen, sådan så vi sveder.

Lindhart B. Nielsen

Til Preben Hansen vil jeg sige, at vi skal nok en gang prøve at gå igennem, hvad brochurer vi har. Nu er det en skam at Martin desværre har været nød til at gå lige nu her for lidt siden, vi tager besked med hjem om at kigge på, om vi har nogen der er humoristiske og specielle nok, men i hvert fald sørge for – og det har Martin også før givet tilsagn om – at vi skal sørge for at der er materiale nok til dem der nu har den ulejlighed at gøre sig med at lukke staldene op, så det tager vi med.

Dan Belusa – GMO-foder – ja, men vores tilsagn er jo, at hvis der er kunder til produkter, selvfølgelig i en vis udstrækning, så leverer vi varen. Vores slagterier har også sagt, at specialgrise kan være med GMO-fri foder osv. Men vi må så også respektere at der er andre kundegrupper, som ikke har det som et ønske, og de får så de grise, der får det foder de får i dag. Vi har jo altid en opgave med at tilpasse os markedet og det vil vi også gøre fremadrettet.

Det gælder med specielle velfærdssystemer og det gælder med specielt foder og det gælder økologi osv. Det er der sådan set intet nyt i.

Hans Peter Steffensen konstaterer at der ikke er flere indlæg, takker for god ro og orden, og giver ordet til Lindhart B. Nielsen.

Lindhart B. Nielsen: Tak for det Hans Peter og tak for god mødeledelse. Tak for de forskellige indlæg her under diskussionen. Det tager vi til os, og vi tager de forskellige ting med hjem på værkstedet, som vi siger, og prøver at gøre lidt ved tingene. Vi vil da også i fremtiden satse aktivt på at holde Dansk svineproduktion i en førerposition, både med hensyn til effektivitet og de bløde parametre.

Afslutningsvis vil jeg blot ønske alle en god kongres og tak for i år – og så er der frokost.